

VERENIGINGSNIEUWS

HET GENOOTSCHAP OP WEG NAAR 2000 (19)

"OVER SAMENWERKING MET GELIJKGEZINDEN"

Op de bestuursvergadering van 20 december 1994 werd een beleidsnotitie vastgesteld die meer duidelijkheid beoogt te brengen in de samenwerking tussen landelijk opererende PGO's (Particulier Gegevensleverende Organisaties) en de diverse Studiegroepen van het Genootschap die provinciaal op eenzelfde terrein werkzaam zijn. Een voorontwerp van de notitie werd met de Studiegroepen doorgeproken in het Periodiek Overleg van 25 oktober 1994. Daar kon men zich in grote lijnen verenigen met het door het Dagelijks Bestuur voorgestelde beleid. Om de Studiegroepen de gelegenheid te bieden het voorstel met hun achterban te bespreken werd afgesproken dat men vóór 1 december terug zou koppelen naar het Dagelijks Bestuur om nog suggesties voor eventuele wijzigingen door te geven. Van deze laatste mogelijkheid werd geen gebruik gemaakt, zodat het voorstel ongewijzigd aan het Algemeen Bestuur ter vaststelling kon worden aangeboden. Om ieder kennis te laten nemen van de notitie wordt deze hieronder vrijwel integraal afgedrukt.

INLEIDING

Het Bestuur wordt de laatste maanden herhaaldelijk geconfronteerd met vragen omtrent de samenwerking met landelijke Particulier Gegevensleverende Organisaties (PGO's). Met name de relaties tussen de PGO's en de Studiegroepen staan hierbij ter discussie. In een eerdere beleidsnotitie heeft het bestuur zich in overleg met de Studiegroepen uitgesproken voor een gegevensuitwisseling met gesloten beurzen (zie bestuursbesluit d.d. 25 maart 1993). In de praktijk blijken hiermee niet alle problemen te zijn opgelost.

HUIDIGE SITUATIE

Tussen de diverse Studiegroepen van het Genootschap bestaan aanzienlijke verschillen in samenwerking met organisaties op landelijk niveau. Bij de ene Studiegroep is de relatie rond-uit slecht, bij de andere Studiegroep vindt er een nagenoeg volledige integratie plaats. Met name op het gebied van gegevenslevering c.q. gegevensuitwisseling zijn er problemen bij vrijwel elke Studiegroep. In het eerder genoemde be-

stuursbesluit wordt uitgegaan van een uitwisseling van gegevens met gesloten beurzen, waarbij de hoeveelheden gegevens die over en weer worden geleverd ongeveer gelijkwaardig dienen te zijn. De PGO's worden geacht de gegevens alleen te gebruiken voor projecten (landelijke atlassen) en voor indexberekeningen (monitoring). Nadere beschouwing leert dat er ondanks deze richtlijnen knelpunten zijn blijven bestaan in de relatie tussen het Natuurhistorisch Genootschap en de PGO's.

KNELPUNTEN

Bij een voorlopige inventarisatie zijn de volgende knelpunten aan het licht gekomen:

- PGO's willen evenals het NHG gegevens aan derden verkopen, teneinde hun financiële positie te verbeteren.
- PGO's willen overgaan tot een centrale databank waarbij de provincie Limburg niet mag ontbreken.
- PGO's gaan evenals het NHG in toenemende mate verplichtingen aan in de vorm van betaalde opdrachten.
- Bij monitoring-onderzoek van PGO's ontbreekt de provincie Limburg vaak.
- De Studiegroepen van het NHG zijn vaak niet bij provinciale projecten van de PGO's betrokken.
- PGO's worden door de landelijke overheid in toenemende mate beschouwd als hét aanspreekpunt voor onderzoek naar bepaalde plant- of diergroepen.
- PGO's krijgen een rol toegespeeld door de overheid bij het verlenen van ontheffingen en vergunningen.
- PGO's benaderen vaak Studiegroepen van het NHG, terwijl het bestuur van het NHG het aanspreekpunt zou moeten zijn.
- De indruk bestaat dat een aantal waarnemers thans dubbel werk doet voor zowel NHG als PGO's.

OVERWEGINGEN

Om te voorkomen dat het Genootschap een uitzonderingspositie in Nederland gaat innemen is een intensievere samenwerking met landelijke groeperingen dringend gewenst. Ook het Genootschap is niet gebaat met isolatie. De natuur houdt immers niet op bij de provinciale grenzen. Met de eenwording van Europa zullen grotere en krachtigere organisaties op het gebied van natuur- en milieubescherming nodig zijn om voldoende weerstand te kunnen bieden tegen een verdere aantasting van natuurwaarden. Daarnaast kunnen PGO's wel degelijk betekenis hebben voor het Genootschap bij de uitgifte van provinciale atlassen en andere publikaties. Dit kan o.a. door het aanboren van landelijke subsidiestromen. Bovendien kunnen Studiegroepen meeprofiten van betaalde krachten die in dienst zijn bij landelijke organi-

saties. Een intensievere samenwerking met goede afspraken komt ongetwijfeld aan beide partijen ten goede.

BELEID

Uit praktische en bestuurlijke overwegingen is het wenselijk dat het NHG één lijn aanhoudt bij de samenwerking met de diverse PGO's. Dit vereenvoudigt bovendien in belangrijke mate de onderhandelingen. Als uitgangspunt zouden (voor zover van toepassing) de volgende items kunnen worden aangehouden:

- De Studiegroepen profileren zich primair als een Studiegroep van het Natuurhistorisch Genootschap in Limburg, secundair als een Studiegroep van een PGO.
- De Studiegroepen kunnen statutair geen verplichtingen aangaan met een andere organisatie. Dit kan alleen met goedkeuring van het Bestuur.
- Het Genootschap stelt alle inventarisatiegegevens ter beschikking aan de PGO's. Hierbij wordt contractueel vastgelegd dat de PGO's voor landelijke projecten en landelijke atlassen de gegevens vrij kunnen gebruiken. Tevens mogen de gegevens verkocht worden aan derden voor zover het provincie-overstijgende aanvragen betreft. De revenuen zijn in dat geval voor de betreffende PGO.
- De PGO's stellen alle gegevens over Limburg ter beschikking aan het NHG. Bij aanvragen van gegevens binnen de provincie Limburg gaan de revenuen naar het Genootschap. De PGO's gaan in dit geval geen concurrentie aan met het Genootschap. Ook dit wordt contractueel geregeld.
- Het Genootschap stimuleert haar leden om tevens lid te worden van een landelijke organisatie. Tevens stimuleert het NHG deelname aan landelijke projecten voor zover ze betrekking hebben op de provincie Limburg.
- Het Genootschap stimuleert samenwerking bij de uitgifte van publicaties, zowel in inhoudelijke als financiële zin.
- De Studiegroepen zouden er q.q. naar moeten streven om als regionaal of provinciaal coördinator op te treden bij landelijke projecten.
- Het Genootschap zorgt primair voor de opslag van Limburgse gegevens in haar eigen data-bestand. Deze data worden in geautomatiseerde vorm doorgegeven aan de PGO's.

Het belangrijkste aspect van deze notitie is dat het Genootschap zich volledig openstelt voor samenwerking met andere organisaties die eenzelfde doelstelling nastreven. En zo schuiven we weer een beetje op naar 2000, een volgend stapje naar een volwaardig en modern Natuurhistorisch Genootschap in Limburg.

A. Lenders, voorzitter